

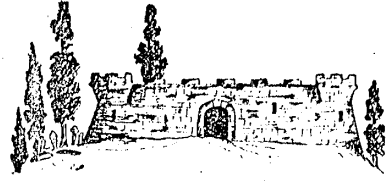
درگاه

اون بش کونده بر نشر اولنور علم وصنعت مجموعه سی

• شباط ۳۳۸

نومرو : ۲۰

برنجی سنه : ایکسجی جلد

تورک‌ها و موغول‌ها

(آبل رهموزا)، «تورک لسانلری اوزرینه اوزرینه تدقیقات» عنوانیه یوزاللی سنه قادار اول یازدی ائرنده بوتون اورتا آسیا اقوامی، فرق کوزمدهن، تورک اسمی آلتنده موغوللار، و بو آرادا.. تیت [توبا] یلری مانچولری، موغوللری ذکر ایدیوردی.

(ویسلو) ده عینی بولی تعقیب ائتمش، بارس ملی کتبخانهسی حافظ کتی (لئون قاهون) بو عمومی عمنه دن آیریلماشدی. حالبوکه صولک تدقیقلر بو مسئله نکه تمامیه یا کاش اولدیغی میدان قوشمدر. تورک و موغوللار آیراغانی اولالان، صوکر تاریخ نقطه لرندن ایضاح ائتمک لازم کلیر.

موغوللار پیتیشیک جهلی لسانلردن در. تورکه و فرانسه زجه مکی. تیت یازیلی مریلردن مرکب بسط بریازی در. موغول لغتی تمامیه مستقل بر لغتدر. نه نحو نه ده صرف اعتباریه تورک لسانلرینه بکزه من. پروفیسور دوقور کیزمک برقوقفرانسی خاطرلانی ایسته بوم. کیزه پوقفرانسنده ادعا ایدیوردیکه «اورال-آلتای» لسانلری دین اسم، موهوم بر تعیردن باشقه برشی دکدر. اورال

[۱] «افا» اسمنده بزمک دها وارد: برنج پشدکن صوکره صوغوق صوبه بیراقیلر. بده سوزلوب ایجه شکر ووز قوئلورق صوغوقاق مقابلنده یئر.

شیمدیک فرونده اسکیدن تورکارجه معلومدی. فورونجی کوره کنگ اسمده «هرکوج» در. خاناقیه لغتده بوقه اککنک آدی «بشکال: Buchkal» در.

بوزده جوق اسکمی مشروباعدند. «دیوان لغاتالترک» دمه داریدن بایبلان برایجکی کوربورزکه بو حالده بزم شیمدیک بوزده. بونک اسمی محمود افندی هنجسم «دیه قید ایدیور.

بزم شمدیک «بولاماج» ده اسکیدن مشتملهدی. بونک طائیلیس ویاغی اوللاز ایسه اوکا «باغما» نامی ویریلیر. قاورولش یغداک اسکمی ده «قفرماج» در. «قفرغان» آدنده یاغله یوغوریلان بر خور یکی دها واردکه فورونده، تادیرده پشیریلو.

مسیح نامی

[۲] «دیوان لغاتالترک» ده یوقاریده کوریلان اوچ نقطه لی برحوف واردکه، مؤلف بوی «بین المبالوالعالمیه» دیه تورک ایضاح ایدیور. بو حرفک تلفظ پاک باشقه اولوب بزم شیمدیک «واو» حوقه یاقیندر.

لسانلری آراسنده لغت، نحو و صرف اعتباریه صمیمی مناسبتلر بولدیغی ادعا اولنه بیلیر. (فیو-اوغول) قولری دیه یله جکمز بوزمه ده صامویدلر، اوغوللار فینوالر، لاپولر، ماجارلر داخلدر. بوزمه نکه شیمدیک حالده اکثریتی خرسندیدر. اوفاق برقیسمی اسکمی دینلری محافظه ایدلر. (آلتای) لسانلرینه کاتجه بونرک (اورال) زمزمه سیله هیچ برعلاقه لری اولمادیغی کبی کندی آراسنده ده لسانی برمناسبت بولوندیغی عالمک مشاهدله ری داخلنه کیرمه شدر. دوقور کیزمک اتنولوی لسانلرینه استناد ایدمن بوداعاسی جوق دوغرو، فقط ناقصدر. چونکه اورال لسانلری آلتای لسانلردن نه قادار آیری ایسه، و آراسنده نه قادار جانی فرقلر وارسه آلتای لسانلری اسمی آلتنده طائیلان مختلف دیل زمزمه لری آراسنده ده اوقدر، حتی اوندن دها اهمیتی آیریلقلر، فرقلر وارد. اولال (تیت - موغول) دیلری، (چین) لسان زمزمه سته نحو ترتیبی اعتباریه تورکه دن دها یاقیندر. تورکه ایله آراسنده بر مناسبت تصور ائتمک ایسه، عربجه ایله فرانسه زجه آراسنده مشابته آرامانک عربی در. ثانیاً - حرف اعتباریه تورکه ایله موغوللار آراسنده هیچ بر رابطه ویا علقه یوقدر.

تورکه فعللرینک صوکی (مق، مک) در. موغوللار ده (اوی) ایله نه پایله نیر. ایچمک مناسنه کلن (اوقووی) کبی، ایچیمک مناسنه کلن (صومورنوی) کبی.

صیغه لری تصریفنده اوفاق بر بکزه پیش بولاق قابل دکدر. ثانیاً - لغت اعتباریه اولال آیریلدی. بو آیریلدی فارسی دیلی ایله عربجه آراسنده کی مناسبت بکزه نه بیلیر.

پروفیسور فلاپروت (آسیا مجموعهمی) نده بومسئلای بوتون وضوحیه اشبات ایدی ایدی. وقتیه کندیلری تورکیانجی کوسترمک ایسته من بعض عالم طاسلاقلری (فرغیزلر تورکه موغوللار اتصالدیق دوغمه برفومدر دیه غرب برترانه طوتدورملدی. فلاپروت مقاله سنده ایضاح ایدی که موغول و تورک ایکی قارده ش قوم دکل، حتی بر برینک خدی جوق (توکیو) لر یعنی ایلاک اون اوغوز دولته (موقو = موغول) قبیله لری چوباناق خدمتی کوروپوردی. اون اوغوز دواتک انحلالدن صوکر تورکن قبیله لری اطرافه داغیلدی ایچین موغوللارده اساردن قور تولدیلر. اوغور یعنی (دوقوز اوغوز) دولتنک ضعیف بر زماننده اک قوتلی موغول بولردن (خنطایلر) فرصتی غنیمت بیللرک اورتا آسیا یه قیسه بر مدت ایچون حاکم اولدیلر. لاکین خوارزمشاهلرک، یعنی اوغورلر برینه کچن صولک بوبوک تورک دوتی نکه خطایلری نیله همی اوزرینه، (چنکیز) ک استیلاسنه قادارده موغوللار تورکاره باج ویردیلر، خوارزمشاهلرله چنکیزک چارپشده می، تورکه موغول آراسنده، تاریخک قید ایدیلر بیلدیکی اک اسکمی زمانلرده موجود

اولان خصوصتک اعظمی درجه به پوکسمی موجب اولشدی. بر بوبوک صارصیتی دن تورکار موغوللار ایلاک دیه که مغلوب اولارق چیدیلر. عصرلرک انتقام و کینله قودورمش موغول - وورولری مسلمان تورکاره صهرلرجه اوغراشارق وجوده کتیردیکی بنالری، شهرلری تارومار ایدی. بوجادله فاسله ویرمدهن اوزادی روم سلاجوقیلری ایلخانیلرله، عثمانیلر تیمورلنک اوغراشدی. ایسته بوندن دولای درکه آنادولو تورکنک پوره کنده موغول ایچین اوگوللار برنفرت واستکراره حسی وارد. تورکن برزمان اوشاق و چوبان اولارق قوللاندی آدلردن اک ضعیف واک دوشکون زماننده بیله قورقماش، پالکز هر فلاکت اوکا قارش اولان نفرت واستکراره برقات دها آرتدیرمیشدر. بوتون عثمانی تاریخلری، بوتون سلاجوق و تورکن تاریخلری بوزمده لردن قلیجه کورکاشمش غیظی. هر صحیفه لرینه دوشکلدر. او حالده ناصیل اولورده مملکتنده بر زمزمه توره بورکه، شیماری لر تورک - موغول، قارده شیمکک ازل اولدیغی ادعا ائمکدر. متمدی مملکتک آچلقدن بوغازی قوقان اولادلری دکل، نه غنیمت سته، نه دیننه، نه توره سسه اوبمایان بر باشقه وطنک دردلری دوشورمکدر. بوبوله کیدلر ایکی بوبوک خطابه دوشمش اولوبور: برنجیمی ملنک حسیاته قارش بیکانه لکلی که حسی بره دینادر. دیکری وثیقه لری صریح و آشکار اولان سیرنی کورمه مک که تاریخی و علمی برخطا در. فی الحقیقه چنکیزک ایلاک وقعه نویسی و موغول استیلاسنک اک یاقین مورخی اولان رشیدالدین فضل الله درکه (جامع التواریخ) ی ۷۲۰ جوارینده یازمده - اثرنده تورکار، موغوللار، و تاتارلردن بشت ایدرکن بونرک بر برندن تمامیه آیری منشالردن کلن بر قوم اولدوقلری سولیدور. رشیدالدین کوره حتی بوقوملر آراسنده اسکیدن بری اوزون منساره لر جریان ائتمش و صوکنجیمی زمان دونان اولان ایکی آیری عرقدر. فلاپروتک ترتیب ایدیک لغتچدن بشت اون کله آلتیرسه بومسئلانه ک فایت آشکار اولان قطع لکی کندیسینی کوستر. (لغتلر لاعلی التعیین انتخاب اولمیشدر.)

قارتال	برقوت	برغوت	ناس
سومک	سومک	سومک	ایناقلای
ایگنه	ایگنه	ایگنه	چاغر
هوا	هوا	هوا	آخور
قوش	قوش	قوش	ناما
شاب	آجی طاش	آجوداش	بایانغ
روح	دیم	دیم	آمی، آیم
آجی	آجی	نیاوخون	
صوکره	صوکره	صونک	خونیا

محمد هلمی